

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG
VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS voor het
ontwerp van wet tot wijziging van de wet op de noodwachten.
(Ingezonden 16 juli 1958.)

I. Naar aanleiding van de wens van vele leden, dat de Regering alsnog zal bevorderen, dat *in de Wet op de noodwachten* een voorrangsregeling zal worden opgenomen voor het geval de belangen van het dijkleger en de noodwachten tegenstrijdig zouden zijn, deelt de ondergetekende, mede namens zijn ambtgenoot van Sociale Zaken en Volksgezondheid, het volgende mede.

Zoals reeds in de nota naar aanleiding van het verslag van de vaste Commissie voor de Bescherming van de Bevolking uit de Tweede Kamer (zitting 1957/1958—5104, stuk nr. 5) en door de ondergetekende bij de mondelinge behandeling van het wetsontwerp in die Kamer (*Handelingen*, bladzijde 2420 en volgende) is uiteengezet, verdient het geen aanbeveling een verder gaande collisieregeling ten opzichte van het dijkleger *in de wet* vast te leggen. Hiertegen verzet zich, zoals hieronder nog nader geadstrueerd zal worden, het feit, dat in sommige gebieden vrijwel de gehele vitale mannelijke bevolking kan worden opgeroepen. Vandaar, dat de in het wetsontwerp voorgestelde regeling is gekozen, welke een soepele plaatselijke behartiging zowel van de belangen van het dijkleger als van die van de noodwacht mogelijk maakt.

Volgens die regeling kunnen de bevoegdheden, omschreven in de artikelen 92a en 92b, ten aanzien van personen, die reeds bij het dijkleger *zijn* opgeroepen, *niet* worden uitgeoefend en ten aanzien van de personen, die bij het dijkleger *kunnen* worden opgeroepen, slechts na overleg, indien mogelijk, met de voorzitter van het bestuur van het waterschap, veenschap of de veenpolder.

Het is duidelijk, dat het bevoegd gezag, onderscheidenlijk de burgemeester niet dan om zeer zwaarwichtige redenen zal afwijken van wensen van de voorzitter van het bestuur van het waterschap, het veenschap of de veenpolder. Bovendien ligt het in het voornemen van de ondergetekende om in overeenstemming met zijn ambtgenoot van Verkeer en Waterstaat op grond van artikel 91d regelen te stellen, waardoor verzekerd wordt, dat voor het dijkleger *onmisbare* personen niet tegelijkertijd voor de noodwacht worden of blijven ingeschakeld.

Aangezien een dergelijke regeling waarschijnlijk vrij gedetailleerd zal zijn, acht de ondergetekende het niet wenselijk, deze in extenso in de wet zelf op te nemen. Ook heeft hij er bezwaar tegen in de wet zonder meer een prioriteit ten gunste van het dijkleger tot uitdrukking te brengen, aangezien zulks in bepaalde gebieden de belangen van de B.B. zou kunnen schaden. Gewezen zij op het Noordbrabants algemeen reglement voor de waterschappen, volgens hetwelk alle mannelijke inwoners van het waterschap, die daarin niet ingeland zijn, evenals de ingelanden van 18 tot 50 jaar, behoudens een beperkt aantal vrijstellingen, verplicht zijn persoonlijke diensten te verrichten, indien zij daartoe door het waterschapsbestuur zijn opgeroepen.

De reglementen voor de hoogheemraadschappen de Vijfheerenlanden en de Alblasserwaard bevatten vrijwel overeen-

komstige regelingen, zij het dat het getal der personen, die het eerst voor oproeping bij het dijkleger in aanmerking komen, tot 844, onderscheidenlijk 429 is beperkt.

› Het moge duidelijk zijn, dat een bepaling in de wet op de noodwachten, volgens welke het bevoegd gezag, onderscheidenlijk de burgemeester niet of slechts met instemming van de voorzitter van het waterschapsbestuur personen, ten aanzien van wie de in artikel 1 onder 6e van de Bevoegdhedenwet omschreven bevoegdheden kunnen worden toegepast, vrijwillig of gedwongen bij de noodwacht mag inschakelen, in deze gebieden onder moeilijke omstandigheden tot ongewenste situaties zou kunnen leiden en dat slechts langs de weg van plaatselijk overleg onder duidelijke waarborgen zowel voor het dijkleger als voor de noodwacht een oplossing kan worden gevonden.

II. Ter beantwoording van de vraag omtrent de rechtspositie van het gemeentelijk B.B.-personeel moge het volgende worden medegedeeld.

› Zowel het B.B.-personeel, dat bij de gemeentelijke noodwacht is ingelijfd door het aangaan van een verbintenis als vrijwilliger, als het personeel, dat door benoeming of indienstneming op arbeidsovereenkomst op grond van *artikel 9* der wet op de noodwachten werkzaam is bij die noodwacht, valt onder de voor deze categorieën geldende *centrale* rechtspositieregelingen, te weten:

› *voor de vrijwilligers*: de Rechtstoestandregeling noodwachters (*Stb.* 1952, 571) en het Beloningsreglement noodwachters (*Stb.* 1952, 574); deze regelingen hebben hun grondslag in artikel 14 van de wet op de noodwachten;

› *voor het personeel in ambtelijke dienst of op arbeidscontract, bij de B.B. benoemd of te werk gesteld*: het Ambtenarenreglement noodwachters (*Stb.* 1955, 327), het Arbeidsovereenkomstenbesluit noodwachters (*Stb.* 1955, 328) en het Bezoldigingsreglement noodwachtambtenaren (*Stb.* 1955, 329); deze regelingen zijn gebaseerd op artikel 9, tweede lid, van de wet op de noodwachten.

› Daarentegen voorziet de genoemde wet, behoudens de bepalingen van titel III inzake uitkeringen bij invaliditeit en bij overlijden of vermissing, niet in een centrale rechtspositieregeling voor de ambtenaren en arbeidscontractanten, die ingevolge artikel 11 opdracht hebben deel uit te maken van een noodwacht of noodwachtstaf. Het gemeentelijk beroepsbrandweerpersoneel is hier bij voorbeeld ondergebracht.

Op deze categorie van ambtenaren en arbeidscontractanten zijn de gemeentelijke en provinciale rechtspositieregelingen en voor wat rijkspersoneel betreft het Algemeen Rijksambtenarenreglement, het Arbeidsovereenkomstenbesluit en het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1948 van toepassing.

Bij het in werking treden van het Ambtenarenreglement noodwachters, het Arbeidsovereenkomstenbesluit noodwachters en het Bezoldigingsreglement noodwachtambtenaren stelde de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken zich bij circulaire van 2 september 1955, nr. U. 24702, op het standpunt, dat het Ambtenarenreglement noodwachters en het Arbeidsovereenkomstenbesluit noodwachters slechts van toepassing zouden zijn op personen, werkzaam in functies, die *volgens de landelijke richtlijnen bij de noodwacht of noodwachtstaf kunnen worden vervuld*, en dat het Bezoldigingsreglement noodwachtambtenaren slechts zou gelden voor de *enkele in bijlage A van dat reglement genoemde functionarissen*. Aangezien deze beperkingen bezwaren met zich brachten en tevens, naar sindsdien kwam vast te staan, uitbreiding van bijlage A van het Bezoldigingsreglement noodwachtambtenaren voorshands niet te verwachten was, heeft de ondergetekende bij circulaire van 4 november 1957, nr. U. 10489, deze, voor wat het Ambtenarenreglement noodwachters en het Arbeidsovereenkomstenbesluit noodwachters betreft, opgeheven en voorts bevorderd, dat bij Koninklijk besluit van 4 oktober 1957 *Stb.* 400 in het Bezoldigingsreglement noodwachtambtenaren is opgenomen het nieuwe artikel 1a.

De ondergetekende is niet van mening, dat door de regeling, zoals deze in de circulaire van 4 november 1957, nr. U. 10489, en hierboven is uiteengezet, een wel zeer ruime uitleg aan een vaag begrip „noodwacht” is gegeven. Integendeel strookt deze regeling ten volle met het begrip „noodwacht”, dat in titel I van de wet op de noodwachten jo. artikel 1 van de Wet Bescherming Bevolking duidelijk en concreet is omschreven. Het ligt dan ook niet in het voornemen der Regering een wetswijziging op dit stuk te bevorderen.

*De Minister van Binnenlandse Zaken, Bezitsvorming
en Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie,*

STRUYCKEN.